

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/926/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613202947
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4613202947.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, práv. zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Gr?sslingova 4, 811 09 Bratislava, proti odporkyni: E. E., bytom D. D. XXXX/XX, XXX XX Q., občan SR, o zaplatenie zmenkovej sumy 884,83 eur s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 5,62 eur, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 17. septembra 2014 č. k. 5C/310/2013-75, takto

rozhodol:

Odvolačí súd pripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.684,83 eura od 02.02.2011 do 19.05.2011, čo predstavuje sumu 450,69 eura, zo sumy 1.634,83 eura od 20.05.2011 do 29.06.2011, čo predstavuje sumu 167,57 eura, zo sumy 1.584,83 eura od 30.06.2011 do 14.07.2011, čo predstavuje sumu 59,43 eura, zo sumy 1.484,83 eura od 15.07.2011 do 15.08.2011, čo predstavuje sumu 118,79 eura, zo sumy 1.384,83 eura od 16.08.2011 do 19.09.2011, čo predstavuje sumu 121,17 eura, zo sumy 1.284,83 eura od 20.09.2011 do 26.10.2011, čo predstavuje sumu 118,85 eura, zo sumy 1.184,83 eura od 27.10.2011 do 17.11.2011, čo predstavuje sumu 65,17 eura, zo sumy 1.084,83 eura od 18.11.2011 do 20.12.2011, čo predstavuje sumu 89,50 eura, zo sumy 984,83 eura od 21.12.2011 do 22.01.2012, čo predstavuje sumu 81,25 eura, zo sumy 934,83 eura od 23.01.2012 do 20.02.2012, čo predstavuje sumu 67,78 eura, zo sumy 884,83 eura od 21.02.2012 do zaplatenia, v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e a k o n a n i e z a s t a v u j e .**

V ostatnej zamietajúcej časti výroku a výroku o náhrade trov konania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa podaný formou tlačiva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa voči odporkyni domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 884,83 eura, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.684,83 eur od 02.02.2011 do 19.5.2011, zo sumy 1.634,83 eur od 20.05.2011 do 29.06.2011, zo sumy 1.584,83 eur od 30.06.2011 do 14.07.2011, zo sumy 1.484,83 eur od 15.07.2011 do 15.08.2011, zo sumy 1.384,83 eur od 16.08.2011 do 19.09.2011, zo sumy 1.284,83 eur od 20.09.2011 do 26.10.2011, zo sumy 1.184,83 eur od 27.10.2011 do 17.11.2011, zo sumy 1.084,83 eur od 18.11.2011 do 20.12.2011, zo sumy 984,83 eur od 21.12.2011 do 22.01.2012, zo sumy 934,83 eur od 23.01.2012 do 20.02.2012, zo sumy 884,83 eur od 21.02.2012 do zaplatenia, s úrokom 6 % ročne zo sumy zo sumy 1.684,83 eur od 18.04.2011 do 19.05.2011, zo sumy 1.634,83 eur od 20.05.2011 do 29.06.2011, zo sumy 1.584,83 eur od 30.06.2011 do 14.07.2011, zo sumy 1.484,83 eur od 15.07.2011 do 15.08.2011, zo sumy 1.384,83

eur od 16.08.2011 do 19.09.2011, zo sumy 1.284,83 eur od 20.09.2011 do 26.10.2011, zo sumy 1.184,83 eur od 27.10.2011 do 17.11.2011, zo sumy 1.084,83 eur od 18.11.2011 do 20.12.2011, zo sumy 984,83 eur od 21.12.2011 do 22.01.2012, zo sumy 934,83 eur od 23.01.2012 do 20.02.2012, zo sumy 884,83 eur od 21.02.2012 do zaplattenia, zaplattenia zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 5,62 eura na tom základe, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 18.01.2010 na zmenkovú sumu 1684,83 eura a zmenkový úrok 0,25 % denne od 02.02.2011, indosovaná zmenka je vistazmenkou s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom ako indosant predložil zmenku na zaplattenie a odporkyňa ako vystaviteľ doposiaľ uhradila sumu 800 eur. Odporkyňa náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie právne oprel o čl. 3, čl. 5 ods. 1 a čl. 25 bod 1 písm. a/ nariadenia č. 861/2007, čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001, § 39, § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 4 písm. k/, l/ Občianskeho zákonníka, § 2 písm. b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 265 Obchodného zákonníka, čl. I § 5 ods. 1, 2, 3, § 10, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 48 ods. 1 bod 2, § 77 ods. 1, 2 zák. č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov. Konštatoval, že dňa 18.01.2010 uzatvorila spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. s odporkyňou na predtlačenom formulári Zmluvu o úvere č. 402400227, (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej bol odporkyni poskytnutý úver vo výške 900 eura, ktorý sa zaviazala zaplatiť zvýšený o poplatok v sume 780 eura, spolu 1680 eura v 12 splátkach po 140 eur mesačne, počnúc dňom 18.02.2010. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN a priemerná RPMN. V bode 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi vystavil dlžník zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh. Zo zmenky vystavenej odporkyňou dňa 18.01.2010 na rad POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zistil, že do zmenky bola vpísaná suma 1684,83 eura a zmenkový úrok 0,25 % denne od 02.02.2011, zmenka bola splatná pri predložení (vistazmenka) s doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, v jej ľavom dolnom rohu sa nachádza číslo zmluvy 402400227 a že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. prevedené rubopisom na navrhovateľa. S ohľadom na bod 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (dohoda o vyplnení zmenky), ako aj na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere dospel k záveru, že zmenka predložená navrhovateľom bola vystavená odporkyňou ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere, pričom bola vystavená ako blankozmenka s tým, že zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy mali byť do zmenky doplnené dodatočne. Dôvodil, že vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy, resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia vylúčená, vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom podľa § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01. 01. 2011. Preto mohol považovať zmenku predloženú navrhovateľom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru odporkyni, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu odporkyne. Zmluvu o úvere č. 4241798 označil za spotrebiteľskú, napĺňajúcu znaky spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, keď išlo o predtlačenu formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvňovať jej obsah, a zmluvnými stranami boli POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ, ktorý pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a odporkyňa bola fyzickou osobou, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Prezentoval názor, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský úver upravený Zákonom o spotrebiteľských úveroch, a to napriek tomu, že v zmluve o úvere je v kolónke účelu úveru uvedené „na výkon povolania“. V tejto súvislosti argumentoval, že z úradnej činnosti sú mu známe zmluvy tohto veriteľa (v počte niekoľkých desiatok) a takmer v každej z nich uzatvárané v danom období (2008-2010) je pri dlžníkovi, ktorý nie je podnikateľ, uvedený ako účel „na výkon povolania alebo zamestnania“. Pritom v iných konaniach (najmä v exekučnom konaní) boli mnohé tieto zmluvy už právoplatnými rozhodnutiami súdu označené za zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v dôsledku čoho sú dôvodné pochybnosti o skutočnom účele poskytnutia úveru. Keďže pri

pochybnostiach o obsahu zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší, dospel k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol v danom prípade poskytnutý na výkon podnikania, zaťažuje toho, kto takúto skutočnosť tvrdí. Za situácie, že účel vyznačený v zmluve („na výkon povolania“) v konaní preukázaný nebol, uzavrel, že uvedený úver bol poskytnutý na súkromné účely, teda na iný účel ako na výkon povolania, zamestnania, podnikania. Prezentoval názor, že v danom prípade nejde o zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, pretože zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že finančné prostriedky boli veriteľom dlžníkovi odovzdané a prevzaté po podpise zmluvy, a teda ide o zmluvu o pôžičke. Zámer zosnovateľa zmluvy uzavrieť zmluvu výslovne podľa Obchodného zákonníka a dať jej režim „absolútneho obchodu“ podľa § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka, vzhľadom v úmysle zamedziť uplatnenie ustanovení chrániacich spotrebiteľa. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25. 01. 2011 sp. zn. 5 MCdo 20/2009, podľa ktorého sa za neprijateľnú podmienku považuje aj dohoda o uplatnení Obchodného zákonníka. Mal za to, že pokiaľ by aj zmluvné strany uzatvorili zmluvu o úvere ako „absolútny obchod“ podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, nie je táto skutočnosť prekážkou prednostnej aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V danom prípade však ide nielen o spotrebiteľskú zmluvu, ale aj o spotrebiteľský úver, pričom v zmluve o úvere nie je uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), ani o priemernej RPMN, čo boli v čase uzatvárania zmluvy povinné údaje vyžadované Zákomom o spotrebiteľských úveroch, a preto ich neuvedenie má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatku. Po preskúmaní zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru, dospel k záveru, že tieto sú koncipované tak, že je v nich hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (spísanie notárskej zápisnice prostredníctvom splnomocnenca, uzatvorenie záložnej zmluvy prostredníctvom splnomocnenca, niekoľkonásobné zmluvné pokuty, blankozmenka) a zároveň sú výlučne na prospech veriteľa, keď obsahujú prakticky len povinnosti dlžníka a práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy, vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy, zmluvu vyhodnotil ako priečiacu sa dobrým mravom a rozpornú so zásadami poctivého obchodného styku, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z uvedeného dôvodu tak nemohlo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľovi zo zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa bodu 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyvodil, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Skonštatovanie nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky na základe neplatnosti zmluvy o úvere podporil aj rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 06. 05. 2008 sp. zn. 4 Obo 161/2007. Ďalej uviedol, že aj keby nebola neplatná celá zmluva o úvere, právo na vyplnenie blankozmenky nemohlo vzniknúť aj z dôvodu, že dohoda o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorých obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto je neplatná. Dodal, že aj keď použitie zmenky ako uhradzovacieho, a zabezpečovacieho prostriedku v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi bolo zákonom zakázané až s účinnosťou od 01. 01. 2011, neznamená to, že v spotrebiteľských zmluvách uzavretých pred týmto dátumom nemožno zmluvné ustanovenia o použití zmenky vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V danom prípade považoval dojednanie dohody o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, pretože ide o podmienku, ktorá za nesplnenie záväzku pripúšťa možnosť veriteľa domáhať sa od spotrebiteľa zaplataenia neprímerane vysokej sumy (úrok 0,25 % denne) ako sankcie spojené s nesplnením záväzku. Rovnako tak za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. l/ Občianskeho zákonníka, keď prijatím zmenky ako zabezpečovacieho prostriedku dodávateľ preniesol povinnosť znášať dôkazné bremeno na spotrebiteľa (napr. v súvislosti s čl. I § 10, § 17 zákona č. 191/1950 Zb.), na rozdiel od situácie, ktorú predvída ustanovenie čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. (vyplnenie zmenky v rozpore s tým, čo bolo dojednané). Pôvodnému remitentovi tak nevzniklo právo na vyplnenie blankozmenky, blankozmenka sa nestala zmenkou a keďže pôvodný remitent nemal práva a povinnosti zo zmenky, nemohol ich ani indosamentom previesť (čl. I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.) na navrhovateľa. Argumentoval, že ak by pripustil, že neexistencia dohody o vyplňacom práve blankozmenky nemá takéto právne dôsledky, ale naopak znamená právo majiteľa zmenky vyplniť blankozmenku ľubovoľne bez akýchkoľvek obmedzení, potom by musel konštatovať, že konanie veriteľa, keď od spotrebiteľa prijme zmenku s vedomím, že ju môže vyplniť bez akýchkoľvek obmedzení a bez ohľadu na skutočnú výšku dlhu spotrebiteľa, nie je možné nepovažovať za zlomyseľnosť alebo aspoň za hrubú nedbanlivosť (čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb.). Poukázal i na to, že i v prípade, keby nedospel k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere, resp. dohody o vyplňacom práve blankozmeniek a následnej nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky, nemohol by priznať plnenie, ktorého

sa navrhovateľ domáhal, pretože sa jedná nielen o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka, ale aj o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje Zákon o spotrebiteľských úveroch. Po posúdení samotnej zmenky zistil, že predloženú zmenku veriteľ nemohol podľa § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch prijať ani ako zabezpečovací inštitút, nakoľko zmenka bola vyplnená podstatne vyššou zmenkovou sumou než pripúšťa uvedené ustanovenie zákona, keď s ohľadom na absenciu podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je potrebné daný spotrebiteľský úver považovať za poskytnutý bez úrokov a poplatkov, z ktorého dôvodu zmenková suma mohla byť vyplnená maximálne na sumu istiny poskytnutého úveru 100 eur a zákonného úroku z omeškania. Okrem toho bol na zmenke uvedený zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Mal za to, že nie je možné akceptovať konanie veriteľa, ktorý by síce vyplnil zmenku tak, že zmenkovú sumu tvorí len istina s príslušenstvom vo výške maximálne 30 % poskytnutého úveru (čo ale v danom prípade neplatí), ale súčasne by prijal zmenku s takým úrokom, ktorý je v právnom štáte neakceptovateľný (t. j. s úrokom 91,25 % ročne), čo by pre dlžníka znamenalo takmer 100 %-né navýšenie dlhu za jeden rok. Takéto konanie veriteľa označil za obchádzanie § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch a za výkon práva, ktorý by bol v rozpore s dobrými mravmi, resp. ak by išlo o režim Obchodného zákonníka, v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, ktorý by nemal požívať právnu ochranu. Uzavrel, že za situácie, že pôvodnému remitentovi nevzniklo právo zmenku prijať, ani právo zmenku vyplniť, nevzniklo mu zo zmenky ani právo na plnenie a teda ani navrhovateľ, ktorý nadobudol rubopisom takúto zmenku, a ktorá ani nemohla byť vôbec od dlžníka prijatá, sa nemôže na základe tejto zmenky s úspechom domáhať jej vyplatenia. Návrh navrhovateľa ako nedôvodný preto zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnej odporkyne ich náhradu nepriznal, nakoľko si právo na ich náhradu neuplatnila, resp. jej žiadne trovy nevznikli.

Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia návrhu v celom rozsahu. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Argumentoval, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie mu možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť napadnutého rozhodnutia vzhliadol v skutočnosti, že odporca uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol, a tiež vyplýva z rozporu napadnutého rozhodnutia s konštantnou judikatúrou NS SR. Pokiaľ súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, takéto dokazovanie nenavrhol, pričom podľa § 120 OSP dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku spíňajúcu všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Sb., ktorou dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva a voči forme obsahu zmenky zo strany odporcu neboli námietky. Neexistovala preto okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci preto súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Mal za to, že predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Konštatoval, že odporkyňa mohla v zmysle čl. 5 ods. 3 a ods. 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak však tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Vytkol prvostupňovému súdu, že z vlastnej iniciatívy, bez návrhu odporkyne a bez legitímneho podnetu na jeho ťarchu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter odporkyne ako spotrebiteľa, hoci odporkyňa sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľávala, uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Súd prvého stupňa tak iniciatívne rozširoval okruh dotazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky, nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, a teda neobjektívne podporil odporkyňu v tomto konaní. Navyiac pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností, za ktoré považoval to, že odporkyňa so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou a že odporca uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania a súd ich vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Za situácie, že odporkyňa a ani navrhovateľ sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k ich nespornosti. Ak teda súd prvého stupňa svoje rozhodnutie založil na týchto nesporných skutočnostiach, jeho rozhodnutie je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Uzavrel preto, že

prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov práva Európskej únie. V tejto súvislosti uviedol, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu, pričom zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Namietal, že prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zák. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal, čím ignoroval predmet sporu a vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Odporkyňa vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporkyňa, tým menej tak môže činiť sám súd, čo podporil poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Vytkol prvostupňovému súdu, že porušil poučovaciu povinnosť prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 OSP, porušil tiež ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, a prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Ďalej uviedol, že pokiaľ prvostupňový súd vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t.j. neplatný právny úkon, jeho záver vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani nikto z účastníkov nepreukazoval, pričom kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné a teda zmluvný vzťah medzi odporkyňou a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše mu nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Mal za to, že vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť a nezávislosť zmenkového záväzku nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Argumentoval, že zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Záverom uviedol, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. pripúšťa, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka s tým, že limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia. Z toho vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Okrem toho zákonodarca pripúšťa, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie v čase vystavenia, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Vyplýva z toho, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prípade spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmieniek. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadrila.

V priebehu odvolacieho konania zoberal navrhovateľ návrh v čiastočne späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.684,83 eura od 02.02.2011 do 19.05.2011, čo predstavuje sumu 450,69 eura, zo sumy 1.634,83 eura od 20.05.2011 do 29.06.2011, čo predstavuje sumu 167,57 eura, zo sumy 1.584,83 eura od 30.06.2011 do 14.07.2011, čo predstavuje sumu 59,43 eura, zo sumy 1.484,83 eura od 15.07.2011 do 15.08.2011, čo predstavuje sumu 118,79 eura, zo sumy 1.384,83 eura od 16.08.2011 do 19.09.2011, čo predstavuje sumu 121,17 eura, zo sumy 1.284,83 eura od 20.09.2011 do 26.10.2011, čo predstavuje sumu 118,85 eura, zo sumy 1.184,83 eura od 27.10.2011 do 17.11.2011, čo predstavuje sumu 65,17 eura, zo sumy 1.084,83 eura od 18.11.2011 do 20.12.2011, čo predstavuje sumu 89,50 eura, zo sumy 984,83 eura od 21.12.2011 do 22.01.2012, čo predstavuje sumu 81,25 eura, zo sumy 934,83 eura od 23.01.2012 do 20.02.2012, čo predstavuje sumu 67,78 eura, zo sumy 884,83 eura od 21.02.2012 do zaplatenia, z časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, čím si navrhovateľ uplatňuje zmenkový úrok už len vo výške 0,06% denne. Na výzvu odvolacieho súdu odporkyňa sa k čiastočnému späťvzatiu nevyjadrila.

Podľa § 208 OSP ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Pretože navrhovateľ po rozhodnutí súdu prvého stupňa do času, kým rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť vzal svoj návrh v časti zmenkového úroku vo výške 0,19% denne späť a žiadal zastaviť konanie, odporkyňa sa k čiastočnému späťvzatiu nevyjadrila, odvolací súd mal za to, že nemá voči nemu námietky a dospel k záveru, že sú splnené všetky podmienky stanovené v § 208 OSP. Pre uvedené

dôvody odvolací súd pripustil čiastočné späťvzatie návrhu, v tej časti zrušil napadnutý rozsudok a konanie zastavil.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V tomto konaní sa navrhovateľ svojim návrhom voči odporkyňi domáha zaplatenia zmenkovej sumy 884,83 eura s príslušenstvom dôvodiac, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky vystavenej odporkyňou, pričom indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a indosant predložil zmenku na zaplatenie, lebo vystaviteľ pohľadávku neuhradil. Navrhovateľ návrh uplatnil podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“).

Cieľom nariadenia je zjednodušenie a urýchlenie zahraničných konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, zníženie nákladov a zaručenie rovnakých podmienok pre veriteľov a dlžníkov (ods. 7 a 8 preambuly nariadenia). Pri postupe podľa nariadenia je súd povinný rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho konania a to najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania a o spôsobe a rozsahu dokazovania, ktoré je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia (ods. 9 preambuly a článok 9 nariadenia). Uplatňuje sa v občianskych a obchodných veciach v cezhraničných prípadoch, bez ohľadu na povahu súdu a celková hodnota nároku bez navýšenia o úroky, náklady a výdavky nepresahuje čiastku 2.000 eur v čase doručenia žalobného formulára na súd (článok 2 ods. 1 nariadenia). Veci vylúčené z vecnej pôsobnosti nariadenia sú taxatívne vypočítané v článku 2 ods. 2 nariadenia, pričom nariadenie nevylučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory, v ktorých spotrebiteľ vystupuje ako účastník konania či už na strane navrhovateľa alebo odporcu. Konanie je v zásade písomné, ide o tzv. „formulárové konanie“, podstatou ktorého je komunikácia navrhovateľa a odporcu so súdom prostredníctvom vzorových tlačív. V prípade, ak sa súd domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak formulár návrhu nie je správne vyplnený a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť formulár návrhu doplniť alebo opraviť alebo predložiť určené doplňujúce informácie alebo doklady alebo vziať návrh späť a to v lehote, ktorú určí (článok 4 ods. 4 nariadenia). V prípade, že súd dospeje k záveru, že nárok je zjavne neopodstatnený alebo návrh je neprípustný alebo ak navrhovateľ formulár návrhu v určenej lehote nedoplnil alebo neopravil, súd návrh zamietne (neopodstatnenosť nároku alebo neprípustnosť návrhu sa posudzuje podľa vnútroštátneho práva - ods. 13 preambuly nariadenia). Z článku 19 nariadenia vyplýva, že pokiaľ nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. S ohľadom na uvedené je na mieste konštatovať, že nariadenie nekladie žiadne prekážky pre aplikáciu všetkých procesnoprávných princípov použiteľných v slovenskom právnom poriadku a v možnosti súdu preskúmať predložené listinné dôkazy. Z procesného hľadiska teda k návrhu môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom, vo veci môže konať aj formou nariadeného pojednávania a to nielen na základe návrhu účastníka, ale aj keď to sám považuje za potrebné. Rovnako tak môže aplikovať svoje znalosti určitých okolností z jeho činnosti (notoriety) a zohľadniť ochranu slabšieho v konaní, či ochranu dobrých mravov. Z nariadenia totiž vyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť a pokiaľ vzhľadom na návrh také skutočnosti, ktoré ho vedú k záveru o jeho neprípustnosti, návrh zamietne a to aj v prípade absencie aktivity žalovanej strany v konaní, čo vyplýva priamo z článku 4 bod 4 nariadenia. Nariadenie je tak len alternatívnym nástrojom pri rešpektovaní procesných pravidiel príslušného členského štátu.

Z hľadiska hmotného práva navrhovateľ v návrhu uplatnil právo zo zmenky vystavenej odporkyňou dňa 18.01.2010 podľa zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb., ktorý je prevzatím textu Ženevského dohovoru o jednotnom zmenkovom zákone zo dňa 07. 06. 1930 (ďalej len „ZZŠ“). Ide o kogentnú a súkromnoprávnú normu, ktorá je prísne formálna, čo si vyžaduje jej špecifický predmet, ktorým sú zmenky. Zároveň ide o zákon „lex specialis“, pričom všeobecným právnym predpisom k nemu je Občiansky zákonník.

Podľa článku I. § 16 ods. 1 veta prvá ZZŠ o tom, kto má zmenku v rukách platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankoindosament.

Podľa článku I. § 17 ZZŠ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa článku I. § 48 ods. 1 ZZŠ, majiteľ môže postihom žiadať: 1/ zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená s úrokmi, ak boli dojednané, 2/ šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti, 3/ trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy, 4/ odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy, alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 459 OZ, platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

V tejto súvislosti však nemožno opomíňať, že judikatúrou Súdneho dvora EÚ bola vyslovená všeobecná zásada, podľa ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj článok 14 Smernice 87/102/EHS. Smernica rady č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (ďalej len „smernica“) síce používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa článku 10 smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Pojem „vhodná ochrana“ spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na článok 14 smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa, a preto je ju potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorá zahŕňa aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. V prípade záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 ZZŠ by totiž spôsobila spotrebiteľovi nepríjemné ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Znamená to potom, že pokiaľ súd spoľahlivo zistí, že na strane odporcu ide o spotrebiteľa, bez ohľadu podľa akého procesného predpisu sa nárok uplatňuje, poskytne mu ochranu prostredníctvom právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa. V tomto smere už Ústavný súd ČR vo svojich nálezoch judikoval, že súčasné napätie spojené so zmenkami je spôsobené ich nevhodným používaním (zneužívaním) najmä voči subjektom, na ktorých nemožno znalosť špecifickú a značne rigidnú zmenkovú úpravu spravodlivo požadovať. V prípade spotrebiteľov, ktorých práva boli dotknuté konaním remitenta (prvého majiteľa ako veriteľa) zmenky, všeobecné súdy nesmú odhliadnuť od ich špecifických záujmov a postavenia a pri svojej rozhodovacej činnosti musia hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov nepríjemne v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu. Tiež vyslovil pravidlo, že zákaz zneužitia práva je silnejší, než dovoľenie dané právom, a pokiaľ právna norma určité správanie aprobuje, a iná za predpokladu, že je zneužívané, ho zakazuje, takéto konanie v skutočnosti nie je výkonom práva, ale protiprávnym úkonom. Výkonu práva, ktoré je jeho zneužitím súdy nesmú poskytnúť ochranu, keďže takýto postup by bol v rozpore s ústavou chránenými právami (sp. zn. Pl. ÚS 16/12 zo dňa 16. 10. 2012, IV. ÚS 457/10 zo dňa 18. 07. 2013, I. ÚS 210/15 zo dňa 16. 09. 2015).

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2010, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s

prechádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom (§ 4 ods. 7 zák. č. 258/2001 Z. z.).

V posudzovanej veci súd prvého stupňa vo svetle vyššie citovanej právnej úpravy, ako i podaného výkladu odvolacieho súdu postupoval, v tomto smere vo veci riadne zistil skutkový stav a túto i správne posúdil po právnej stránke. Nakoľko odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa ako vyčerpávajúcim a presvedčivým, využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho správnosti, a preto súdom prvého stupňa uvádzané dôvody duplicitne opakovať nebude.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd len opätovne podčiarkuje, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na navrhovateľa sídliaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu podľa nariadenia. Navrhovateľom predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu navrhovateľa tvoriacich neoddeliteľnú súčasť spotrebiteľskej úverovej zmluvy. V nadväznosti na to súd prvého stupňa preto dôvodne skúmal charakter tohto vzťahu, keď nariadenie je síce procesný prostriedok, ktorý konanie urýchľuje, ale nebráni súdu postupovať rešpektovaním vyššej súdnej ochrany spotrebiteľa, pričom prieskum uplatneného nároku, s oporou v doloženej zmenke, nemôže byť ovplyvnený povahou použitého procesného nástroja. V tomto smere je potrebné vychádzať zo zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2010, t.j. v čase uzatvorenia zmluvy o úvere medzi odporcom a právnym predchodcom navrhovateľa, ktorý spotrebiteľský úver definoval ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme (§ 2 písm. a/ zákona). Za veriteľa označoval fyzickú alebo právnickú osobu poskytujúcu spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania (§ 3 ods. 1 zákona) a za spotrebiteľa fyzickú osobu, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel, než na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 2 zákona). Je už notoriou, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. I podľa názoru odvolacieho súdu v tomto konaní bolo preukázané výsledkami vykonaného dokazovania, že sporom dotknutá zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, ktorej súčasťou boli všeobecné úverové podmienky vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov a tieto odporca ovplyvniť nemohol. Rovnako tak právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ mal v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v konaní nebolo preukázané, že úver bol odporcovi poskytnutý za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. V tomto smere navrhovateľ si nesplnil svoju dôkaznú povinnosť, ktorá ho v konaní zaťažovala (§ 120 ods. 1 prvá veta OSP), na preukázanie nespotebiteľského charakteru úverovej zmluvy a to spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Takouto okolnosťou totiž nemôže byť len všeobecný údaj o poskytnutí úveru uvedený v úverovej zmluve bez bližšieho ozrejmenia a preukázania súvislostí medzi výkonom povolania, zamestnania, resp. podnikateľskou činnosťou dlžníka a uzatvorením konkrétnej zmluvy. Bez preukázania, že odporcovi ako dlžníkovi bol úver poskytnutý na výkon povolania, má tak v úverovej zmluve uvedený účel jej uzatvorenia rovnaký dôsledok, ako by tam uvedený nebol. Odvolací súd si preto v plnom rozsahu osvojil názor prvostupňového súdu, že v danej veci odporca je spotrebiteľom, na ktorého sa vzťahuje ochrana podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), do ktorých boli transponované smernice č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru a relevantná je aj príslušná judikatúra Európskeho súdneho dvora, týkajúca sa ochrany práv spotrebiteľov, ktorú úpravu následne súd prvého stupňa i v konaní dôsledne aplikoval.

Reagujúc i na ďalšie námietky navrhovateľa uplatnené v jeho odvolaní odvolací súd dodáva, že jeho argumentácia spochybňujúca postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov je neopodstatnená z dôvodov podľa už zhora podaného výkladu odvolacieho súdu. Rovnako tak neobstojí tvrdenie navrhovateľa, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zo zmenky sa má vychádzať výlučne z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy.

Abstraktný charakter zmenky bol totiž spochybnený už v ust. § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, pričom v danom prípade právny predchodca navrhovateľa zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na navrhovateľa. Zmenka tak bola vystavená v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom a aj v rozpore s právom Európskej únie. Navyiac, rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je neprijateľné aj z pohľadu judikatúry Súdneho dvora EÚ.

Odvolačný súd tiež konštatuje, že pokiaľ ide o dohodu o vyplňovacom práve zmenky, táto bola upravená v článku 17 všeobecných obchodných podmienok a umožňovala vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a neposkytuje žiadnu ochranu spotrebiteľovi, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné a tým neplatné v súlade s § 53 ods. 5 OZ, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 OZ. Okrem toho uzatretím takej dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je rozporné i s ust. § 53 ods. 4 písm. o/ OZ. Navyiac, z uzatvorenej dohody žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre odporkyňa ako spotrebiteľa nevyplývajú, pričom neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, bolo tak odporkyňi zhoršené jej zmluvné postavenie. V tejto súvislosti je právne významné aj ust. § 54 ods. 1, 2 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, preto odporuje ust. § 54 ods. 1, 2 OZ a na podklade takejto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná.

V neposlednom rade odvolací súd odkazuje i na spoločné stanovisko prijaté občiansko-právnym kolégiom a obchodnoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR dňa 20. 10. 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, z ktorého odvolací súd vychádzal i pri posudzovaní predmetnej veci. Podľa tohto stanoviska, ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý použil, že I. pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; II. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok, zohľadňujúc ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, keď súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho i správny právny záver.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodala.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.